

פרשת

וארא

שנה ג'

גליון מס' 107
תשפ"ג

זכרו תורה משה

שיחות ודרשות חינוך של זקנינו

מורינו הגה"צ

רבי משה הלוי טורק זצוק"ל

שמסר לתלמידי תשב"ר

על פרשת השבוע

הגליון יו"ל לאור בקשתו הרבה של מו"ז זצוק"ל
אשר ביקש ואף כתב זאת בצוואתו הק'
וז"ל "ורק בעיקר לחזק בעניני חינוך"

הגליון אינו מוגה!

אנא מכם קוראים יקרים תרמו בעין יפה עבור
הוצאת והדפסת הגליון והנציחו את יקירכם בטל' המכון.

לקבלת הגליון מידי שבוע במייל וכן להארות והערות יש לשלוח למייל המכון.

ניתן להשיג את הגליון מידי שבוע מיום ה' בערב אצל משפ' בלוי ברטנורא 9 ב"ב.

כמו כן ניתן להוריד את הגליון מידי שבוע:

מהאתר של דרשו www.dirshu.co.il

ומהאתר של בינינו beinenu.com

שכתוב והפצה: הב' מ. בלוי ני"ו הקלדה: הר' י. בלוי שליט"א
עריכה: הרה"ג ר' ש. א. בלוי שליט"א
עימוד גרפיקה והדפסה: הר' ד. בלוי שליט"א

© כל הזכויות שמורות ל-

מכון "זכרו תורת משה"

ברטנורא 9 בני ברק 03-6186876

6186876@gmail.com

וארא

נמצא על שפת היאור ולכן כתוב
 לך אל פרעה, מכיון שהוא נמצא
 מחוץ לארמון שלו, אבל במכת
 צפרדע ובמכת דבר ובמכת ארבה
 הקב"ה אמר למשה רבנו שילך
 ויתרה את פרעה כשהוא נמצא
 בארמון שלו, ובשלושת המכות
 האלו כתוב בא אל פרעה, תבוא
 אליו לתוך הארמון שלו כשהוא
 יושב שמה עם כל השרים
 והשומרי ראש והעבדים שלו, אבל
 במכת דם ובמכת ערוב ובמכת
 ברד הציווי היה שיתרה את פרעה
 כשהוא נמצא על שפת היאור
 מחוץ לארמון שלו ושמה לא כתוב
 בא.

ילד שמקשיב היטב את קריאת
 התורה הוא יראה דברים
 נפלאים מה שכתוב בפרשיות
 הללו, אחד מתלמידי החת"ם היה
 המפרש הידוע המלבי"ם והוא
 מעיר לנו מספר דברים בפר' שלנו,
 כתוב בתורה שהקב"ה הכה את
 מצרים בעשרת המכות, בעל

"וידבר ה' אל משה לאמר, בא
 דבר אל פרעה מלך
 מצרים וישלח את בני ישראל
 מארצו" שואלים המפרשים מדוע
 כתוב בא דבר אל פרעה ולא כתוב
 לך דבר אל פרעה, מתרצים
 המפרשים שהרי מלא כל הארץ
 כבודו הקב"ה נמצא בכל מקום,
 ולכן הקב"ה אמר למשה רבנו בא
 איתי אל פרעה כי בכל מקום
 שתלך שם אני נמצא, אבל התירוץ
 הזה קצת קשה, כי הרי הקב"ה
 אמר למשה רבנו שילך ויתרה את
 פרעה שאם לא ישלח את בני
 ישראל ממצרים יבוא עליו מכת
 דם, ושם כתוב "לך אל פרעה
 בבקר הנה יצא המימה ונצבת
 לקראתו על שפת היאור והמטה
 אשר נהפך לנחש תקח בידך"
 מוכח מכאן שכן אפשר לומר לך
 אל פרעה, א"כ מדוע כאן כתוב בא
 אל פרעה? מתרץ הרמב"ן
 שבמכת דם הקב"ה אמר למשה
 רבנו שיתרה את פרעה כשהוא

ולפני מכת חושך לא היתה התרעה, ולפני מכת בכורות היתה התרעה, מתרץ המלבי"ם שמוזבא במדרש רבה, אמר ר' יהודה כשאמר הקב"ה למשה "ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האתת" על המטה הזה היו חקוקות עשרת המכות בראשי תיבות דצ"ך עד"ש באח"ב, אמר הקב"ה למשה בטכסים הזה תביא על פרעה את המכות, מה הפירוש בתכסים הזה? מסביר המלבי"ם שמזה שכתוב את עשרת המכות בראשי תיבות וזה מחולק לשלושה חלקים, הסימנים הללו באים ללמד אותנו שהם שלושה קבוצות של מכות, וכל קבוצה באה ללמד דבר אחר, מכת דם וצפרדע באים ללמד את מציאות ה', מאחר שפרעה אמר "ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע בקלו לשלח את ישראל לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח"

ההגדה של פסח אומר שר' יהודה היה נותן בהם סימנים דצ"ך, עד"ש, באח"ב, קשה מאד למה ר' יהודה היה צריך לתת סימנים, הרי כל אדם אם הוא יעמוד מאחורי כיתה של ילדים הכי קטנים בני חמש הוא ישמע איך שהילדים הקטנים הללו יודעים להגיד בעל פה את עשרת המכות, ובשביל מה ר' יהודה היה צריך לתת לנו סימנים שלא נשכח את עשרת המכות הרי זה בכלל לא קשה לזכור את עשרת המכות, זאת הערה ראשונה של המלבי"ם, הערה נוספת מאיר המלבי"ם שלפני מכת דם ומכת צפרדע אמר הקב"ה למשה רבנו שילך להתרות בפרעה ורק אחרי ההתרעה הגיע המכה, אבל במכת כינים לא כתוב התרעה, וכמו"כ במכת ערוב ובמכת דבר היתה התרעה לפני המכות אבל לפני מכת שחין לא היתה התרעה, וכמו"כ לפני מכת ברד ומכת ארבה היתה התרעה

ממילא שני המכות הראשונות באו ללמד את מציאות ה' ית' כמו שכתוב באזהרה למכת דם "כה אמר ה' בזאת תדע כי אני ה' הנה אנכי מכה במטה אשר בידי על המים אשר ביאר ונהפכו לדם", שני המכות בקבוצה השניה ערוב דבר באים ללמד את מציאות ה' בקרב הארץ, כמו שכתוב בהתרעה למכת ערוב "והפליתי ביום ההוא את ארץ גשן אשר עמי עמד עליה לבלתי היות שם ערב למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ" והשני מכות של הקבוצה השלישית ברד ארבה באים ללמד שאין כמו ה' ית' בכל הארץ, כמו שכתוב בהתרעה של מכת ברד "כי בפעם הזאת אני שלח את כל מגפתי אל לבך ובעבדיך ובעמך בעבור תדע כי אין כמני בכל הארץ".

עוד דבר מענין אומר המלבי"ם שבכל אחת מהשלושה קבוצות של המכות המכה

הראשונה היה ההתרעה כשפרעה היה על שפת היאור, ההתרעה על המכה השניה היה כשפרעה היה בתוך הארמון שלו, אבל המכה השלישית היתה בלי התרעה, והסיבה לכך אומר המלבי"ם כמו שכתוב בתורה "על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר" שני המכות הראשונות שקיבל פרעה היה בכדי שהוא ידע כי אני ה', וישמע בקול ה' וישלח את בני ישראל, אבל פרעה הרשע לא שמע בקול ה' והקשה את ליבו ולא שלח את בני ישראל, ע"פ שניים עדים יקום דבר, ולכן הגיע לו המכה שלישית שהיא לא מכה לימודית רק היא מכת ביזיון, כינים, אדם מלוכלך מקבל כינים, אח"כ בקבוצה השניה של המכות ערוב דבר הם היו עם התרעה לפרעה, למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ, אבל פרעה עדיין הכביד את ליבו ולא שלח את בני ישראל ממצרים, ע"פ שניים עדים יקום

אתכם מזה כשלחו כלה גרש יגרש
אתכם מזה".

בזה מתורץ השאלות שהעיר
המלבי"ם, ר' יהודה היה
נותן בהם סימנים וכו' מפני שר'
יהודה ראה שעל המטה שאיתו
משה רבנו ואהרן הכהן הביאו את
עשרת המכות היה כתוב על זה
דצ"ך עד"ש באח"ב בכדי לרמוז
שצריך לחלק את עשרת המכות
לשלוש קבוצות, שכל קבוצה הגיע
ללמד לימוד אחר ובכל קבוצה
היה שתי מכות לימודיות ומכה
אחת של ביזיון, וזה מה שר' יהודה
אמר שדצ"ך עד"ש באח"ב הם
סימנים באיזה צורה תהיה עשרת
המכות, ע"י שלשה קבוצות ובכל
קבוצה שתי מכות לימודיות ומכה
אחת עונש וביזיון.

כתוב במדרש רבה שכאשר משה
רבנו ואהרן הכהן הופיעו
לפני פרעה בפעם הראשונה כמו
שכתוב "ואחר באו משה ואהרן
ויאמרו אל פרעה כה אמר ה' אלקי

דבר ולכן הגיע לו מכה שלישית
מכת ביזיון מכת שחין, אדם בזוי
מקבל פצעים, אח"כ בקבוצה
השלישית של המכות ברד ארבה
הם היו עם התרעה לפרעה, למען
תדע כי אין כמוני בכל הארץ, אבל
פרעה בכל זאת לא שלח את בני
ישראל, ע"פ שניים עדים יקום
דבר ולכן הגיע לו מכה שלישית
מכת ביזיון מכת חושך, אדם רשע
מקבל עונש שאוסרים אותו
בחושך כמו שכתוב "ויט משה את
ידו על השמים ויהי חשך אפלה
בכל ארץ מצרים שלשת ימים, לא
ראו איש את אחיו ולא קמו איש
מתחתיו שלשת ימים ולכל בני
ישראל היה אור במושבתם"
במכת בכורות היתה התרעה אבל
מכה זו לא באה ללמד רק מכה זו
באה בכדי להוציא את בני ישראל
ממצרים כמו שכתוב "ויאמר ה'
אל משה עוד נגע אחד אביא על
פרעה ועל מצרים אחרי כן ישלח

האדון שלך הוא לא כהן? אמר להם העבד כן האדון שלי הוא כהן, אמרו לו שוטה שכמוך מי רואה כהן בבית הקברות הרי לכהן אסור להיכנס לשם, הנמשל הוא בשעה שפרעה הרשע חיפש את הקב"ה בין האלילים שלו אמרו לו משה ואהרן שוטה אתה האם דרכם של מתים להימצא בין החיים? או החיים בין המתים? אלוקינו חי הוא ולא תמצא אותו בין האלילים שלך שרשומים בספר שלך, כי הם אלילים מתים אבל אלוקינו הוא אלוקים חיים ומלך עולם והוא אדון העולם והוא ברא את כל העולם וגם אותך, אמר פרעה הרשע למשה ואהרן מה שאתם אומרים שהוא אדון העולם והוא יצר אותי ונתן לי רוח חיים זה שקר, כי אני הוא אדון העולם ואני בראתי את עצמי ואת הנילוס כמו שהנביא יחזקאל אומר שפרעה מלך מצרים אמר "לי יאורי ואני עשיתני" אמר הקב"ה לפרעה

ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר, ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע בקלו לשלח את ישראל לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח" הלך פרעה וחיפש בספריה שלו ספר שכתוב בו את כל אומות העולם ואת האלוהים שלהם, והוא חיפש אם יש כזו אומה ששמה ישראל ואת שם האלוהים שלה, הוא חזר ואמר לא מצאתי את האומה והאלוהים שלה בספר שלי, כמו שכתוב "מי ה' אשר אשמע בקלו לשלח את ישראל לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח" חז"ל צוחקים מפרעה ואומרים, אמר רבי לוי משל למה הדבר דומה, לכהן שהיה לו עבד שוטה ופעם אחת יצא האדון הכהן מחוץ למדינה והעבד לא ידע לאן הלך האדון, הלך העבד לחפש את האדון שלו בבית הקברות והתחיל לצווח לבני אדם שעומדים שם האם ראיתם כאן את האדון שלי, אמרו לו האם

רשע, אתה אמרת מי ה', בזאת תדע כי אני ה', ולכן קיבל פרעה את שלושת המכות הראשונות ואחרי מכת צפרדע פרעה כבר הכיר את ה' כמו שכתוב "ויקרא פרעה למשה ולאהרן ויאמר העתירו אל ה' ויסר הצפרדעים ממני ומעמי ואשלחה את העם ויזבחו לה'" ואח"כ במכת כינים אמרו החרטומים לפרעה "אצבע אלוקים היא".

"וידבר ה' אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים" פירש רש"י, ואל פרעה מלך מצרים - צום עליו לחלוק לו כבוד בדבריהם, דרך העולם אם עם רוצים לבקש בקשה מהמלך הם מארגנים משלחת מכובדת והולכים למשרד הראשי של המלך ושם הם אומרים את בקשתם, הקב"ה רצה שמושה ואהרן יתנו כבוד למלך מצרים,

א"כ מדוע לפני מכת דם כתוב "ויאמר ה' אל משה כבוד לב פרעה מאן לשלח העם, לך אל פרעה בבקר הנה יצא המימה ונצבת לקראתו על שפת היאר והמטה אשר נהפך לנחש תקח בידך" מדוע הקב"ה לא שלח את משה ואהרן לכבוד את פרעה שיבואו לארמון שלו רק הקב"ה שלח אותם כשפרעה היה בשפת הנהר? התירוץ הנהו שרש"י אומר, הנה יצא המימה - לנקביו שהיה עושה עצמו אלוה ואומר שאינו צריך לנקביו ומשכים ויוצא לנילוס ועושה שם צרכיו, משה רבנו נשלח לרמוז לפרעה אתה אומר לכולם שאתה הולך בארבע בבוקר לים בגלל שאתה ספורטאי אבל אנחנו יודעים שזה שקר, אתה הולך בגלל סיבה אחרת לגמרי, אבל משה רבנו לא אמר לו את זה במפורש בגלל שצריך לתת כבוד למלכות אבל הוא רק רימז לו בזה שהקב"ה שלח אותו אליו בדוקא

שתה מים אבל זה לא עזר להם כלום כי בפה שלהם הכל נהפך לדם, ובזה ראו בחוש את הנס הגדול.

צפרדע - במכה הזאת פרעה

הרשע כבר הפסיק את המכה באמצע בגלל שהמכה הזאת כבר פגעה בגוף שלו והיו לו ייסורים, כמו שכתוב "ושרץ היאר צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנוריד ובמשארותיך, ובכה ובעמך ובכל עבדיך יעלו הצפרדעים" אומר רש"י, ובכה ובעמך - בתוך מעיהם נכנסין ומקרקרין, והיות ומכת דם וצפרדע באו ללמד את פרעה שידע מי ה' והוא כבר באמת ידע והרגיש מי ה' לכן כאשר הוא ביקש ממושה רבנו ואהרן שיעצרו את המכה כתוב "ויקרא פרעה למושה ולאהרן ויאמר העתירו אל ה' ויסר הצפרדעים ממני ומעמי ואשלחה את העם ויזבחו לה'"

בזמן הזה שהוא יוצא לעשות את צרכיו בנילוס זה בגלל שהוא שיקר ואמר יאורי לי ואני עשיתיני בא משה להראות לו שזה שקר וכזב.

דם - חז"ל מספרים שהיהודים במצרים התעשרו, היהודים שתו מים והמצרים שתו דם, ובכדי שלמצרים יהיה מים הם היו צריכים לקנות את המים מהיהודים בכסף רב, ורק אז זה נשאר להם למים, ממילא מבינים טוב למה במכה הראשונה שלא היה למצרים מה לשתות פרעה הרשע לא נשבר ונתן שהמכה תהיה שבע ימים, כי לפרעה לא היה חסר כסף והוא קנה מבני ישראל את המים וממילא היה לו מים ובגלל שזה לא פגע בגופו הוא חיזק את ליבו ולא שמע בקול ה' ולא שלח את בני ישראל ממצרים, ועוד אומרים חז"ל שהמצרים שלא רצו לשלם כסף הם ניסו לשתות מאותו הכוס שהיהודי

יבוא ובעז"ה אתה תראה שהקב"ה ישמע את התפילה שלנו, ובאמת ככה הם עשו ומיד כשסיימו להתפלל הגיע האוטובוס, ראיתי בזה איך משקיעים להכניס יראת שמים בילדים כשהם קטנים.

כינים - פעם אחת שמעו את רבינו החפץ חיים יושב בחדר הלימודים שלו וצוחק, בני הבית לא היו רגילים לראות שהחפץ חיים יושב לעצמו וצוחק, עלו בני הבית לחדרו של החפץ חיים שהיה בקומה השניה של הבית וראו איך שהחפץ חיים יושב ולומד שנים מקרא ואחד תרגום והוא אחז במכת כינים, הם ראו איך שהחפץ חיים ישב ומגרד בראשו וצוחק ואמר פרעה המפונק שהיה מתרחץ עם מים ועם כל מיני בשמים ריחניים יש לו כינים והוא מגרד, החפץ חיים המחיש לעצמו איך שפרעה עשה כשהיה לו מכת כינים.

ומשה רבנו הסכים, מדוע משה רבנו הסכים? כי הרי המכה הזאת באה ללמד את פרעה שיש ה' ולכן משה רבנו רצה להראות לפרעה שיש ה' בעולם כשמתפללים אליו הוא שומע את התפילות ועושה את הרצון מה שמבקשים ממנו, וזה מה שכתוב "ויאמר משה לפרעה התפאר עלי למתי אעתיר לך ולעבדיך ולעמך להכרית הצפרדעים ממך ומבתיך רק ביאר תשארנה, ויאמר למחר ויאמר כדברך למען תדע כי אין כה' אלקינו".

זכורני שפעם אחת הלכתי בכניסה לבני ברק וראיתי שם בתחנת אוטובוס שישבה שם אשה צעירה עם הבן שלה הקטן והם המתינו שם לאוטובוס, האשה הזאת ידעה מתי האוטובוס אמור להגיע אבל היא רצתה להחדיר יראת שמים לבן שלה היא אמרה לו בא נתפלל יחד לרבנו של עולם שהאוטובוס כבר

במרכז הכפר ולשם מגיע אדם אחד שיודע חדשות והוא מספר להם את כל החדשות, שאלתי את אותו הגוי אני לא מבין למה הם לא קוראים בעיתון ששם כתוב את כל החדשות, ענה לי הגוי אנחנו לא כמוך שבגיל שבע כבר לימדו אותך לקרוא ולכתוב, אותנו לא לימדו לקרוא ולכתוב ולכן אנחנו צריכים שמישהו יבוא להקריא ולספר לנו את החדשות, החכמים הגדולים במצרים שקראו להם חרטומים בגלל שהם לא הצליחו להוציא את המכת כינים ממצרים ע"י מעשי הכישוף שלהם לכן הם הודיעו ברבים 'אצבע אלוקים היא', במצרים היו חרטומים אבל שאר העם הפשוט היו כולם בורים שלא יודעים לכתוב ולקרוא.

אחרי שלושת המכות דצ"ך פרעה והחרטומים כבר הודו שיש בורא עולם אבל הם עדיין הם חשבו שהקב"ה נמצא בשמים אבל הוא לא מתערב מה שקורה

החכמים הכי גדולים של מצרים קראו להם חרטומים, כתוב במכת כינים "ויעשו כן החרטמים בלטיהם להוציא את הכנים ולא יכלו ותהי הכנם באדם ובבהמה, ויאמרו החרטמים אל פרעה אצבע אלוקים הוא ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר ה'", זכורני שכאשר הייתי ילד קטן בן שבע ההורים שלי הי"ד לקחו אותי ואת אחי בבין הזמנים לאיזה כפר לנופש, וזכורני שבאחד הימים כשהלכתי לטייל ראיתי שעשרות גויים עומדים וממתנינים למשהו, ופתאום ראיתי שהגיע לשם איזה גוי עם תוף ביד ובדיוק כשנהיה השעה עשר בבוקר הוא התחיל לדבר אליהם, לא הבנתי מה שהגוי הזה אמר שאלתי את אחד הגויים שם מה הוא מדבר הגוי הזה, אמר לי אותו הגוי שהם אנשי הכפר לא יודעים מה החדשות בעולם ולכן פעם בשבוע בשעה עשר בבוקר הם מתאספים

פה בארץ, ולכן בא קבוצה נוספת של מכות עד"ש ללמד אותם דבר חדש, כי אני ה' בקרב הארץ.

ערוב - "והפליתי ביום ההוא את ארץ גשן אשר עמי עמד עליה לבלתי היות שם ערב למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ" למצרים באו אריות ודובים וכל מיני חיות רעות והם נשכו את ילדי המצרים חלקם מתו במקום חלקם הביאו אותם לבית חולים, ולאומת זאת את ילדי היהודים האריות ליקקו את הרגליים שלהם, והחיות נתנו לילדים היהודים להשתעשע איתם, הם רכבו עליהם לכל מקום שרצו להגיע, נו הרי האריה לא יודע להבחין אם זה ילד יהודי או ילד מיצרי א"כ איך קרה כזה דבר שאת הילד המיצרי הוא נושך ועם הילד היהודי הוא משתעשע? זאת היתה ההוכחה כי אני ה' בקרב הארץ, אמנם השכינה שלי נמצאת בשמים אבל גזורתי הינם בארץ.

דבר - הקב"ה הביא את מכת דבר על הבהמות במצרים שהיו בשדות, דבר היא מחלה מדבקת מאוד, הבהמות של בני ישראל היו באותו רפת יחד עם הבהמות של המצרים ואכלו יחד איתם מאותו אוכל, הבהמות של המצרים מתו מהמחלה המדבקת והבהמות של בני ישראל לא נדבק אף אחד, כמו שכתוב "ויעש ה' את הדבר הזה ממחרת וימת כל מקנה מצרים וממקנה בני ישראל לא מת אחד, וישלח פרעה והנה לא מת ממקנה ישראל עד אחד וכבוד לב פרעה ולא שלח את העם" ועל אף שפרעה ראה שהקב"ה נמצא בקרב הארץ שהבהמות של המצרים נהרגו והבהמות של בני ישראל לא מת אף אחד בכל זאת הקב"ה הכביד את ליבו.

שחין - "ויקחו את פיח הכבשן ויעמדו לפני פרעה ויזרק אתו משה השמימה ויהי שחין אבעבעת פרח באדם ובבהמה,

ולא יכלו החרטמים לעמד לפני משה מפני השחין" השחין היה פצעים נוראים עם מלא מוגלה והחרטומים לא יכלו לעמוד לפני משה כי הם היו מלאים עם פצעים, וכמו"כ כל הרופאים של מצרים היו מלאים עם פצעים וכל מה שהם ניסו לעשות לא עזר להם כלום.

אחרי שלושת המכות עד"ש הביא הקב"ה את הקבוצה השלישית באח"ב בכדי ללמד את פרעה שיראה שאין כמו הקב"ה בכל העולם כולו.

ברד - "ויאמר ה' אל משה השכם בבקר והתיצב לפני פרעה ואמרת אליו כה אמר ה' אלקי העברים שלח את עמי ויעבדני, כי בפעם הזאת אני שלח את כל מגפתי אל לבך ובעבדיך ובעמך בעבור תדע כי אין כמני בכל הארץ, כי עתה שלחתי את ידי ואך אותך ואת עמך בדבר ותכחד מן הארץ, ואולם בעבור זאת העמדתך

בעבור הראתך את כחי ולמען ספר שמי בכל הארץ, עודך מסתולל בעמי לבלתי שלחם, הנני ממטיר כעת מחר ברד כבד מאד אשר לא היה כמהו במצרים למן היום הוסדה ועד עתה, ועתה שלח העז את מקנך ואת כל אשר לך בשדה כל האדם והבהמה אשר ימצא בשדה ולא יאסף הביתה וירד עליהם הברד ומתו, הירא את דבר ה' מעבדי פרעה הנסים את עבדיו ואת מקנהו אל הבתים" אנחנו אומרים בתפילת שמונה עשרה ובברכת המזון את המילים "עושה שלום במרומינו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן" מה הפירוש עושה שלום במרומינו הרי בשמים יש מלאכים והם לא מתקוטטים אחד עם השני א"כ למי הקב"ה עושה שלום במרומינו? אלא כתוב בתחילת ספר בראשית "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" לפי פירוש אחד ברש"י שמים

ויפרש כפיו אל ה' ויחדלו הקלות
והברד ומטר לא נתך ארצה, חז"ל
הק' מספרים לנו שהברד לא ניתח
ארצה פירושו שהברד נשאר
באוויר, וידוע מה שחז"ל אמרו לנו
שמתי הברד הזה ירד לארץ
במלחמת גוג ומגוג שיהיה לפני
ביאת משיח צדקנו כמו שכתוב
"כי בימי צאתך מארץ מצרים
אראנו נפלאות"

בגמרא כתוב מי ינצל מחבלו של
משיח מי שיעסוק בתורה
ובגמילות חסדים ילדים יקרים
אנחנו מאמינים בני מאמינים
שבכל רגע ורגע הקב"ה יכול
להביא לנו את משיח צדקנו
שיגאל אותנו במהרה, ולכן נתחזק
כולנו בלימוד התורה ובגמילות
חסדים ועי"ז נזכה במהרה לשמוע
את קול השופר של משיח צדקנו
אמן ואמן.

נברא מאש ומים, הקב"ה עשה
שלום בין השונאים הכי גדולים
האש והמים וברא מהם את
השמים, הקב"ה שלח לפרעה
במכת ברד אש ומים כמו שכתוב
"ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך
הברד כבד מאד אשר לא היה
כמהו בכל ארץ מצרים מאז היתה
לגוי" אומר רש"י, מתלקחת בתוך
הברד - נס בתוך נס האש והברד
מעורבין והברד מים הוא ולעשות
רצון קונם עשו שלום ביניהם,
פרעה הרשע נבהל מאד מהמכה
הזאת והוא קרה למשה ואהרן כמו
שכתוב "וישלח פרעה ויקרא
למשה ולאהרן ויאמר אלהם
חטאתי הפעם ה' הצדיק ואני ועמי
הרשעים, העתירו אל ה' ורב מהית
קלת אלקים וברד ואשלחה אתכם
ולא תספון לעמוד" ומשה רבנו
התפלל להקב"ה כמו שכתוב
"ויצא משה מעם פרעה את העיר

הגליון נודב

ע"י ידידנו הר"ר פנחס וולף שליט"א ומשפ'
לרגל הולדת בתו בשעתומ"צ
ולע"נ ולטו"נ אביו
הרה"ג ר' שמואל אבי עזרי ב"ר יוסף אברהם
זצוק"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

גזט שאבעס ילדים.

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה
אמע"כ ידידינו

הר"ר בנימין זאב יעקובזון שליט"א ומשפ'
חתן בבית משפחת וולף שיחיו'

לרגל השמחה השרויה במעונם
בהיכנס הבן - הנכד לעול תורה ומצוות

יה"ר שיזכה חתן הבר מצווה לעלות מעלה מעלה
במעלות התורה והיראה
ויזכו ההורים ודודתנו שתחי'
לרוות רוב נחת דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח
בבריות גופא ונהורא מעליא

מאחלים מעומקא דליבא
מכון "זכרו תורת משה"

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה
אמע"כ ידידינו

הר"ר פנחס וולף שליט"א ומשפ'
בן לבית משפחת וולף שיחיו'

לרגל השמחה השרויה במעונם בהולדת
הבת - הנכדה בשעטומ"צ

יה"ר שיזכו אביה ואמה לגדלה לבעל תורה
לחופה ולמעשים טובים
ויזכו ההורים ודודתנו שתחי'
לרוות רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח
בבריות גופא ונהורא מעליא

מאחלים מעומקא דליבא
מכון "זכרו תורת משה"

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה
אמע"כ ידידינו

הרה"ח ר' יוסף ויטריאול שליט"א ומשפ'
בן הרה"ח ר' אליעזר ויטריאול שליט"א ומשפ'
נכד הרה"ג ר' יעקב י. ויטריאול שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם בהולדת
הבת - הנכדה - הנינה בשעטומ"צ

יה"ר שיזכו אביה ואמה לגדלה לבעל תורה
לחופה ולמעשים טובים ויזכו ההורים
והסבים לרוות רוב נחת דקדושה ממנה
ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

מאחלים מעומקא דליבא
מכון "זכרו תורת משה"

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה
אמע"כ ידידינו

הר"ר שמואל קיבוביץ שליט"א ומשפ'
חתן הרה"ג ר' יוסף צבי טורק שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם
בהיכנס הבן - הנכד לעול תורה ומצוות

יה"ר שיזכה חתן הבר מצווה לעלות מעלה מעלה
במעלות התורה והיראה
ויזכו ההורים והסבים לרוות רוב נחת דקדושה
ממנו ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

מאחלים מעומקא דליבא
מכון "זכרו תורת משה"

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ זקננו הגדול

מגדולי מחנכי הדור הגה"צ רבי

משה ב"ר דב הלוי טורק

זצוקללה"ה

נלב"ע ערש"ק ח"י כסלו תשפ"א

~~~~~

ולע"נ רעייתו זקנתנו הדגולה

מרת **טשרנא ב"ר דוד** ע"ה

נלב"ע ז' מרחשון תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

